

Handläggare: Krister Bergh, säkerhetsstrateg

Datum: 2023-01-19

Dnr: SB 2023/24

Dnr: SSAB 2023/7

Remissvar: Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap – SOU 2022:57

Sammanfattning

AB Svenska Bostäder har tagit del av förslaget som helhet och om lagförslaget går igenom så kommer det att påverka fastighetsägarnas ansvar i grunden då det föreslås att fastighetsägarna inte bara ska ha ansvar för att tillgängliggöra skyddsrum och dess förråd utan även ansvara för att iordningsställa skyddsrummet till full funktion. Detta ska enligt utredningen ske inom den tid som regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, föreskriver eller särskilt beslutar.

Ärendet

AB Svenska Bostäder har för yttrande mottagit SOU 2022:57 - Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap. Utredningen har sin grund i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge i Sveriges närområde, vilket föranlett en återuppbyggnad av det civila försvaret. Utredningens uppdrag har varit att lämna förslag till hur ett modernt och väl anpassat fysiskt skydd för civilbefolkningen mot direkta konsekvenser av krigshandlingar på svenskt territorium bör vara utformat.

Uppdraget omfattar tre sakområden som enligt utredningens direktiv är starkt förbundna med varandra; skyddsrum, utrymning och inkvartering (samt behovet av en stödorganisation, som under ledning av en myndighet eller annat offentligt organ kan genomföra insatser exempelvis inför eller i samband med användning av skyddsrum och vid utrymning och inkvartering.)

Svenska Bostäders synpunkter och förslag

De allmännyttiga bostadsbolagen i Stockholm har flera hundra skyddsrum per bolag, AB Svenska Bostäder har drygt 500 st.

Att iordningställa dessa till full funktion kommer att ta lång tid, bedömningen är ca 16-24 timmar/skyddsrum (beräknat på 2 personer/skyddsrum, oavbrutet arbete).

Det medför att dagens krav på 48h blir orealistiskt utifrån det antal skyddsrum bolaget ansvarar för när ett iordningställande av 500 skyddsrum i exemplet ovan kommer medföra en tidsåtgång på minst 8000 mantimmar.

Därför är det viktigt att det tas med i beräkningen av tidsram och förväntningar för iordningställande i de riktlinjer som kommer av lagen.

Fastighetsbolagen kommer att behöva utbildning i hur skyddsrum sätts i drift, därför välkomnas utredningens förslag att inom ramen för sitt övergripande ansvarsområde bör också MSB bistå fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren med nödvändig kompetens för iordningställandet och driften. Detta kommer kräva särskilda informationsinsatser av MSB och i praktiken förutsätta en samverkan mellan fastighetsägaren, kommunen och MSB.

Utredningen föreslår också att kommunerna uttryckligen ska ansvara för att förmedla övergripande information och grundläggande kunskap till invånare samt fastighetsägare och andra inom kommunen om iordningställande och användning av skyddsrum vilket AB Svenska Bostäder är positiva till.

För att snabbt kunna utöka tillgången till skydd i hela landet föreslår utredningen att det ska införas en reglering som ger MSB möjlighet att utforma och dimensionera ett system med skyddade utrymmen. Skyddade utrymmen ska kunna utgöra ett komplement till skyddsrum och en del av det samlade systemet för att skydda civilbefolkningen.

Det finns många potentiellt användbara utrymmen såsom källare och tunnlar över hela landet. Sådana utrymmen skulle, eventuellt med enklare förberedelser eller anpassningar, kunna utgöra ett skäligen skydd mot sådana stridsmedel som kan antas komma till användning i krig.

För en fastighetsägare finns flera utrymmen som skulle kunna användas som skyddade utrymmen, exempelvis källare, parkeringsgarage mm.

Utredningen föreslår att kommunerna ska på begäran av regeringen eller MSB lämna upplysningar om vilka utrymmen inom kommunen som kan vara av betydelse som skyddade utrymmen.

AB Svenska Bostäder ser fram emot att samarbeta med Stockholms stad i denna fråga. Ett iordningställande av sådana utrymmen kommer dock att lägga ytterligare tid och krav på resurser utöver det som redovisats angående skyddsrummens iordningställande.

AB SVENSKA BOSTÄDER

Stefan Sandberg
VD